

DIREKTIIVID

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2008/52/EÜ,

21. mai 2008,

vahendusmenetluse teatavate aspektide kohta tsiviil- ja kaubandusajades

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 61 punkti c ja artikli 67 lõike 5 teist taanet,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust, ⁽¹⁾

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras, ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Ühendus on seadnud eesmärgiks säilitada ning arendada vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala, kus on tagatud isikute vaba liikumine. Sellise ala loomiseks peab ühendus muu hulgas tsiviilasjades tehtava õiguslase koostöö valdkonnas vastu võtma siseturu nõuetekohaseks toimimiseks vajalikud meetmed.
- (2) Õiguskaitse kättesaadavus on oluline põhimõte ning õiguskaitse parema kättesaadavuse hõlbustamiseks nõuti 15. ja 16. oktoobril 1999 Tampere toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel liikmesriikidelt alternatiivsete kohtuväliste menetluste loomist.
- (3) Nõukogu poolt 2000. aasta mais vastu võetud järeldustes alternatiivsete vaidlustelahendamise meetodite kohta tsiviil- ja kaubandusõiguses tõdeti, et peamiste põhimõtete kehtestamine antud valdkonnas on otsustava tähtsusega samm tsiviil- ja kaubandusajades kohtuväliste vaidlustelahendamise menetluste vajaliku väljatöötamise ja toimimise võimaldamise suunas, et lihtsustada ja parandada seeläbi õiguskaitse kättesaadavust.

(4) Komisjon esitles 2002. aasta aprillis rohelist raamatut alternatiivsete vaidlustelahendusmeetodite kohta tsiviil- ja kaubandusõiguses, milles käsitleti Euroopa Liidus kasutusel olevate alternatiivsete vaidlustelahendamise meetodite olukorda ning algatati laiaulatuslikud konsultatsioonid liikmesriikide ja huvitatud isikutega võimalike vahendusmenetluse kasutamist edendavate meetmete osas.

(5) Õiguskaitse parema kättesaadavuse tagamise eesmärk, mis on osa vabadusel, turvalisusel ja õiglusel põhineva ala loomisega seotud Euroopa Liidu poliitikast, peaks hõlmama nii kohtulike kui kohtuväliste vaidlustelahendamise meetodite kättesaadavust. Käesolev direktiiv peaks kaasa aitama siseturu nõuetekohasele toimimisele, seda eelkõige vahendusteenuste kättesaadavuse osas.

(6) Vahendusmenetlust võib kasutada kui kulutasuvat ja kiiret kohtuvälist vaidluste lahendamise viisi tsiviil- ja kaubandusajades, kohandades menetlusi vastavalt osapoolte vajadustele. Vahendusmenetluse tulemusena saavutatud kokkuleppeid järgitakse suurema tõenäosusega vabatahtlikult ning need aitavad tõenäolisemalt säilitada poolte vahel rahumeelset ja püsivat suhet. Nimetatud kasu on veelgi suurem olukordades, milles ilmnevad piiriüleised asjaolud.

(7) Vahendusmenetluse kasutamise edasiseks edendamiseks ning tagamaks, et vahendusmenetlust kasutavad pooled saaksid tugineda etteaimatavale õiguslikule raamistikule, on oluline luua eelkõige tsiviilmenetluse põhiaspekte käsitlevad raamõigusaktid.

(8) Käesoleva direktiivi sätteid tuleks kohaldada üksnes piiriüleste vaidluste puhul toimuva vahendusmenetluse suhtes, kuid miski ei peaks takistama liikmesriike kohaldamast selliseid sätteid ka siseriiklike vahendusmenetluste suhtes.

(9) Käesolev direktiiv ei tohiks mingil moel takistada kaasaegse sidetehnoloogia kasutamist vahendusmenetluses.

⁽¹⁾ ELT C 286, 17.11.2005, lk 1.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 29. märtsi 2007. aasta arvamus (ELT C 27 E, 31.1.2008, lk 129), nõukogu 28. veebruari 2008. aasta ühine seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja Euroopa Parlamendi 23. aprilli 2008. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

- (10) Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada menetluste suhtes, kus piiriülese vaidluse kaks või enam poolt püüavad vabatahtlikkuse alusel vahendaja abil ise oma vaidluse lahendamise suhtes rahumeelsele kokkuleppele jõuda. Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada tsiviil- ja kaubandusajades. Käesolevat direktiivi ei tuleks aga kohaldada õiguste ja kohustuste suhtes, mille puhul pooltel puudub asjakohaste kohaldatavate õigusaktide alusel vabadus enda suhtes ise otsustada. Selliseid õigusi ja kohustusi esineb eriti sagedasti perekonnaõiguses ja tööõiguses.
- (11) Käesolevat direktiivi ei tuleks kohaldada lepinguelseste läbirääkimiste ega kohtulikkude menetluste suhtes, nagu teatavad kohtulikud lepitusmenetlused, tarbijakäebuste lahendamise menetlused, vahekohtumenetlus ja ekspertide otsused, või menetluste suhtes, kus mõni isik või asutus annab vaidluse lahenduse kohta ametliku soovitusel, mis võib olla õiguslikult siduv või mitte.
- (12) Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada ka juhtudel, kui kohus suunab pooled vahendusmenetluse juurde või kui vahendusmenetluse kasutamise sätestavad siseriiklikud õigusaktid. Juhul kui kohtunik võib siseriikliku õiguse kohaselt tegutseda vahendajana, tuleks käesolevat direktiivi kohaldada ka vahendusmenetluse suhtes, mille viib läbi kohtunik, kes ei ole vastutav ühegi vaidlusaluse küsimusega seotud kohtumenetluse eest. Käesolevat direktiivi ei peaks aga laienema püüetele vaidluse lahendamiseks, mida teeb kohus või kohtunik, kelle poole vaidlust käsitleva kohtumenetluse käigus vaidluse lahendamiseks pööratakse, ega juhtudele, mil kohus või kohtunik, kelle poole on pöördutud, küsib abi või nõu pädevalt isikult.
- (13) Käesolevas direktiivis sätestatud vahendusmenetlus peaks olema vabatahtlik, lähtudes sellest, et pooled vastutavad ise menetluse eest ja võivad seda juhtida, nagu ise soovivad, ning võivad selle ka igal ajal lõpetada. Kohtutel peaks olema siiski siseriikliku õiguse kohaselt võimalik seada vahendusmenetlusele ajalised piirangud. Kohtutel peaks samuti olema võimalik juhtida osapoolte tähelepanu vahendusmenetlusele, kui see on asjakohane.
- (14) Käesolevas direktiivis ei tohiks miski piirata siseriiklikke õigusakte, mille alusel on vahendusmenetluse kasutamine kohustuslik või mille alusel kohaldatakse selle puhul teatud ergutusi või karistusi, tingimusel et nimetatud õigusaktid ei piira poolte õigust kohtusüsteemi poole pöörduda. Samuti ei tohiks miski käesolevas direktiivis piirata olemasolevaid isereguleeruvaid vahendussüsteeme, kui need käsitlevad käesoleva direktiiviga hõlmatud aspekte.
- (15) Õiguskindluse tagamiseks peaks käesolevas direktiivis olema märgitud, milline kuupäev tuleks võtta aluseks otsustamisel, kas vaidlus, mida pooled püüavad lahendada vahendusmenetluse teel, on piiriülene vaidlus või mitte. Kirjaliku kokkuleppe puudumisel tuleks otsustada, et pooled on vahendusmenetluse kasutamises kokku leppinud sel ajahetkel, mil nad võtavad konkreetseid meetmeid vahendusmenetluse alustamiseks.
- (16) Tagamaks vajalikku vastastikust usaldust konfidentsiaalsuse, aegumistähtaegadele avalduva mõju ning vahendusmenetluse tulemusena saavutatud kokkulepete tunnustamise ja täitmise osas, peaksid liikmesriigid soodustama mis tahes nende poolt asjakohaseks peetaval viisil vahendajate väljaõpet ning kehtestama vahendusteenuste osutamisele tõhusad kvaliteedikontrolli mehhanismid.
- (17) Liikmesriigid peaksid kindlaks määrama nimetatud mehhanismid, mille hulka võib kuuluda turupõhiste lahenduste kasutamine, ning nendelt ei tuleks nõuda selliste mehhanismide rahastamist. Mehhanismide eesmärgiks peaks olema säilitada vahendusmenetluse paindlikkus ja poolte iseseisvus ning tagada, et vahendusmenetlus teostatakse tõhusalt, erapooletult ja pädevalt. Vahendajaid tuleks teavitada Euroopa vahendajate käitumisjuhendi olemasolust, mis tuleks ka teha üldsusele kättesaadavaks Internetis.
- (18) Tarbijakaitse vallas võttis komisjon vastu soovitusel,⁽¹⁾ millega kehtestatakse miinimumkvaliteedinõuded, mida tarbijavaidluste konsensuslikus lahendamises osalevad kohtuvälised asutused oma klientidele pakkuma peavad. Kõiki vahendajaid ja organisatsioone, kellele kohaldatakse nimetatud soovitusel, tuleks julgustada selle põhimõtteid järgima. Nimetatud asutuste kohta käiva teabe levitamise hõlbustamiseks peaks komisjon looma andmebaasi kohtuväliste menetlusviiside kohta, mida liikmesriigid peavad kõnealuse soovitusel põhimõtetega kooskõlas olevaks.
- (19) Vahendusmenetlust ei tohiks pidada kohtumenetluste kehvamaks alternatiiviks seetõttu, et vahendusmenetluse tulemusena saavutatud kokkulepete järgimine sõltub poolte heast tahtest. Liikmesriigid peaksid seepärast tagama, et vahendusmenetluse tulemusena saavutatud kirjaliku kokkuleppe pooled võivad lasta oma kokkuleppe sisu täidetavaks tunnistada. Liikmesriigil peaks olema võimalik kokkuleppe täidetavaks tunnistamisest keelduda üksnes juhul, kui kokkuleppe sisu on vastuolus selle liikmesriigi õigusega, sealhulgas tema rahvusvahelise eraõigusega, või kui selle liikmesriigi õigusaktides ei ole kõnealuse kokkuleppe sisu täitmist ette nähtud. Selline olukord võib tekkida siis, kui kokkuleppes nimetatud kohustus on oma olemuselt mittetäidetav.

⁽¹⁾ Komisjoni 4. aprilli 2001. aasta soovitus 2001/310/EÜ tarbijavaidluste konsensuslikul lahendamisel osalevaid kohtuväliseid asutusi käsitlevate põhimõtete kohta (EÜT L 109, 19.4.2001, lk 56).

- (20) Liikmesriigis täidetavaks tunnistatud vahendusmenetluse tulemusena saavutatud kokkuleppe sisu tunnustatakse ja tunnistatakse täidetavaks teistes liikmesriikides vastavalt kohaldatavale ühenduse või siseriiklikule õigusele. Seejuures võib aluseks võtta näiteks nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades ⁽¹⁾ või nõukogu 27. novembri 2003. aasta määruse (EÜ) nr 2201/2003, mis käsitleb kohtualluvust ning kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist kohtuasjades, mis on seotud abieluasjade ja vanemliku vastutusega. ⁽²⁾
- (21) Määruses (EÜ) nr 2201/2003 on eraldi sätestatud, et selleks, et pooltevahelised kokkulepped oleksid täidetavad teises liikmesriigis, peavad nad olema täidetavad nende sõlmimise liikmesriigis. Seega juhul, kui perekonnaasjades vahendusmenetluse tulemusena saavutatud kokkuleppe sisu ei ole täidetav selles liikmesriigis, kus kokkuleppe sõlmiti ja kus täidetavaks tunnistamist taotletakse, ei tohiks käesolev direktiiv julgustada pooli selle liikmesriigi seadusest kõrvale hoidma ja kokkulepet teises liikmesriigis täidetavaks tunnistama.
- (22) Käesolev direktiiv ei tohiks mõjutada liikmesriikides kehtivaid eeskirju vahendusmenetluse tulemusena saavutatud kokkulepete täitmise kohta.
- (23) Konfidentsiaalsus on vahendusmenetluses tähtis ning käesolev direktiiv peaks seetõttu nägema ette tsiviilmenetluse eeskirjade minimaalse vastavuse selles osas, kuidas kaitsta vahendusmenetluse konfidentsiaalsust mis tahes järgnevate tsiviil- ja kaubandusajades toimuvate kohtumenetluste või vahekohtumenetluste käigus.
- (24) Selleks, et julgustada pooli vahendusmenetlust kasutama, peaksid liikmesriigid tagama, et nende eeskirjad aegumistähtaegade kohta ei takista pooli pöördumast kohtu või vahekohtu poole, kui nende vahendusmenetluse kasutamise piüie ebaõnnestub. Liikmesriigid peaksid tagama selle tulemuse saavutamise, ehkki käesoleva direktiiviga ei ühtlustata siseriiklike eeskirju aegumistähtaegade kohta. Käesolev direktiiv ei tohiks mõjutada liikmesriikides rakendatavates rahvusvahelistes lepingutes, näiteks transpordiõiguse valdkonnas, sisalduvaid aegumistähtaegu käsitlevaid sätteid.
- (25) Liikmesriigid peaksid julgustama üldsuse teavitamist sellest, kuidas vahendajate või vahendusteenuseid osutavate organisatsioonidega ühendust võtta. Nad peaksid samuti julgustama õigusala töötajaid teavitama oma kliente vahendusmenetluse võimalusest.
- (26) Kooskõlas paremat õigusloomet käsitleva institutsiooni-devahelise kokkuleppe ⁽³⁾ punktiga 34 julgustatakse liikmesriike koostama enda jaoks ja ühenduse huvides oma tabelid, kus on võimaluste piires näidatud käesoleva direktiivi ja selle ülevõtmise meetmete vaheline vastavus, ning tegema need üldsusele kättesaadavaks.
- (27) Käesolevas direktiivis püütakse edendada põhiõigusi ja võetakse arvesse eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnistatud põhimõtteid.
- (28) Kuna käesoleva direktiivi eesmärgi ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning seetõttu on meetmete ulatuse või mõju tõttu seda parem saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealus artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (29) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukohta käsitleva protokolli artikli 3 kohaselt teatasid Ühendkuningriik ja Iirimaa oma soovist osaleda käesoleva direktiivi vastuvõtmises ja kohaldamises.
- (30) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Taani seisukohta käsitleva protokolli artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva direktiivi vastuvõtmisel, mistõttu see ei ole talle siduv ega kuulu tema suhtes kohaldamisele,

⁽¹⁾ EÜT L 12, 16.1.2001, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1791/2006 (ELT L 363, 20.12.2006, lk 1).

⁽²⁾ ELT L 338, 23.12.2003, lk 1. Määrust on muudetud määrusega (EÜ) nr 2116/2004 (ELT L 367, 14.12.2004, lk 1).

⁽³⁾ ELT C 321, 31.12.2003, lk 1.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 3

Mõisted

Käesoleva direktiivi kohaldamisel kasutatakse järgmisi mõisteid:

Artikkel 1

Eesmärk ja reguleerimisala

1. Käesoleva direktiivi eesmärk on hõlbustada alternatiivsete vaidlustelahendamise menetluste kättesaadavust ja edendada vaidluste rahumeelset lahendamist, soodustades vahendusmenetluse kasutamist ning tagades tasakaalu vahendus- ja kohtumenetluste vahel.

2. Käesolevat direktiivi kohaldatakse piiriüleste vaidluste puhul tsiviil- ja kaubandusajade suhtes, välja arvatud selliste õiguste ja kohustuste suhtes, mis ei ole asjakohaste kohaldatavate õigusaktide alusel poolte otsustada. Käesolevat direktiivi ei kohaldata eelkõige maksu-, tolli- ja haldusajades ega riigi vastutuse suhtes tegude või tegevusetuse eest riigivõimu teostamisel (*acta iure imperii*).

3. Käesolevas direktiivis tähendab mõiste „liikmesriik” liikmesriike, välja arvatud Taani.

Artikkel 2

Piiriülesed vaidlused

1. Käesolevas direktiivis käsitatakse vaidlust piiriülesena juhul, kui vähemalt ühe poolte alaline elu- või asukoht või harilik viibimiskoht on muus liikmesriigis kui menetluse teistel pooltel kuupäeval, mil:

- a) osapooled nõustuvad pärast vaidluse teket vahendusmenetluse kasutamisega;
 - b) vahendusmenetluse kasutamist nõuab kohus;
 - c) siseriiklikust õiguse kohaselt tekib kohustus kasutada vahendusmenetlust või
 - d) pooltele tehakse artikli 5 kohane ettepanek.
2. Vaatamata lõikele 1 käsitatakse artiklite 7 ja 8 kohaldamisel vaidlust piiriülesena ka siis, kui pooltevahelisele vahendusmenetlusele järgnevaid kohtu- või vahekohtumenetlusi alustatakse liikmesriigis, kus lõike 1 punktides a, b või c nimetatud kuupäeval ei ole poolte alaline elu- või asukoht või harilik viibimiskoht.
3. Lõigete 1 ja 2 kohaldamisel määratakse alaline elu- või asukoht kindlaks vastavalt määruse (EÜ) nr 44/2001 artiklitele 59 ja 60.

- a) „vahendusmenetlus” – mis tahes nimetusega struktureeritud protsess, kus vaidluse kaks või enam poolt püüavad vabatahtlikkuse alusel vahendaja abil ise oma vaidluse lahendamise suhtes kokkuleppele jõuda. Nimetatud protsessi võivad algtada pooled või seda võib soovitada või nõuda kohus või see võidakse ette näha liikmesriigi õigusega.

Mõiste hõlmab sellise kohtuniku teostatavat vahendusmenetlust, kes ei vii läbi ühtegi asjaomase vaidlusega seotud kohtumenetlust. Mõiste ei hõlma asja arutava kohtu või kohtuniku püüdlusi vaidluse lahendamiseks asjaomast vaidlust käsitleva kohtumenetluse käigus;

- b) „vahendaja” – mis tahes kolmas isik, kellel palutakse vahendusmenetlus läbi viia tõhusalt, erapooletult ja pädevalt, olenemata sellest, kuidas teda asjaomases liikmesriigis nimetatakse või mis on tema amet, või sellest, mil viisil kolmas isik on määratud või kutsutud vahendusmenetlust teostama.

Artikkel 4

Vahendusmenetluse kvaliteedi tagamine

1. Liikmesriigid soodustavad mis tahes nende poolt asjakohaseks peetavate vahenditega vahendajate ja vahendusteenuseid osutavate organisatsioonide vabatahtlike tegevusjuhendite väljatöötamist ja nendest kinnipidamist ning teisi vahendusteenuste osutamisega seotud tõhusaid kvaliteedikontrolli mehhanisme.

2. Liikmesriigid soodustavad vahendajate esmast ja täiendkoolitust, et tagada pooltele, et vahendusmenetlus viiakse läbi tõhusalt, erapooletult ja pädevalt.

Artikkel 5

Vahendusmenetluse kasutamine

1. Kohus, kellele hagi esitatakse, võib vajaduse korral ja juhtumi kõiki asjaolusid arvestades teha pooltele ettepaneku kasutada vaidluse lahendamiseks vahendusmenetlust. Kohus võib samuti paluda pooltel võtta osa vahendusmenetluse kasutamist käsitlevast teabeüritusest, kui sellised üritused toimuvad ja on kergesti kättesaadavad.

2. Käesolev direktiiv ei piira siseriiklike õigusaktide sätteid, mille alusel on vahendusmenetluse kasutamine kas enne kohtumenetlust või selle ajal kohustuslik või mille alusel kehtestatakse selle suhtes ergutusi või karistusi, eeldusel, et nimetatud õigusaktid ei takista pooli kasutamast oma õigust kohtusüsteemi poole pöörduda.

Artikkel 6

Vahendusmenetluse tulemusena saavutatud kokkulepete täidetavus

1. Liikmesriigid tagavad, et pooltel või ühel poolel teiste poolte selgesõnalisel nõusolekul on võimalik taotleda vahendusmenetluse tulemusena saavutatud kirjaliku kokkuleppe sisu täidetavaks tunnistamist. Nimetatud kokkuleppe sisu tunnistatakse täidetavaks, välja arvatud juhul, kui kõnealuses olukorras on kokkuleppe sisu vastuolus selle liikmesriigi õigusega, kus taotlus esitati, või kui nimetatud liikmesriigi õigusaktides ei ole selle täitmist ette nähtud.

2. Kokkuleppe sisu võib täidetavaks tunnistada kohus või muu pädev asutus kohtuotsuse või lahendi või ametliku dokumendiga vastavalt selle liikmesriigi õigusele, kus taotlus esitati.

3. Liikmesriigid teavitavad komisjoni kohtutest või teistest asutustest, kelle pädevuses on taotluste vastuvõtmine vastavalt lõigetele 1 ja 2.

4. Käesolev artikkel ei mõjuta mingil viisil lõike 1 kohaselt täidetavaks tunnistatud kokkuleppe tunnustamise ja täitmise suhtes kohaldatavaid eeskirju teises liikmesriigis.

Artikkel 7

Vahendusmenetluse konfidentsiaalsus

1. Kuna vahendusmenetluse korral tuleb järgida konfidentsiaalsuse põhimõtet, tagavad liikmesriigid, et kui pooled ei ole kokku leppinud teisiti, puudub nii vahendajatel kui ka vahendusmenetluse korraldamisega seotud isikutel kohustus esitada tsiviil- ja kaubandusasjades läbiviidavate kohtu- või vahekohtumenetluste käigus tõendusmaterjali seoses teabega, mis tuleneb vahendusmenetlusest või on sellega seotud, välja arvatud juhul:

a) kui see on vajalik asjaomase liikmesriigi avaliku korraga seotud olulistel kaalutlustel, eriti kui on vaja tagada laste parimate huvide kaitse või ära hoida isiku kehalise või vaimse puutumatuse rikkumist, või

b) kui vahendusmenetluse tulemusena saavutatud kokkuleppe sisu avalikustamine on vajalik selle kokkuleppe rakendamiseks või täitmiseks.

2. Miski lõikes 1 ei takista liikmesriike kehtestamast rangemaid meetmeid vahendusmenetluse konfidentsiaalsuse kaitsmiseks.

Artikkel 8

Vahendusmenetluse mõju aegumistähtaegadele

1. Liikmesriigid tagavad, et pooltelt, kes püüavad vaidlust lahendada, valides vahendusmenetluse, ei võeta hiljem asjaomase vaidluse suhtes kohtu- või vahekohtumenetluse algatamise õigust vahendusmenetluse jooksul aegumistähtaegade möödumise tõttu.

2. Lõige 1 ei piira sätteid aegumistähtaegade kohta, mis sisalduvad nendes rahvusvahelistes lepingutes, mille osalised liikmesriigid on.

Artikkel 9

Üldsuse teavitamine

Liikmesriigid soodustavad kõikidel viisidel, mida nad peavad asjakohaseks, et üldsusele oleks, eelkõige Internetis, kättesaadav teave selle kohta, kuidas vahendajate ja vahendusteenuseid osutavate organisatsioonidega ühendust võtta.

Artikkel 10

Teave pädevate kohtute ja asutuste kohta

Komisjon teeb liikmesriikide poolt artikli 6 lõike 3 kohaselt edastatud teabe pädevate kohtute või asutuste kohta avalikult kättesaadavaks mis tahes asjakohaste vahenditega.

Artikkel 11

Läbivaatamine

Hiljemalt 21. mail 2016 esitab komisjon Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele aruande käesoleva direktiivi kohaldamise kohta. Nimetatud aruandes käsitletakse vahendusmenetluse arengut kogu Euroopa Liidus ning käesoleva direktiivi mõju liikmesriikides. Vajaduse korral lisatakse aruandele ettepanekud käesoleva direktiivi kohandamiseks.

*Artikkel 12***Ülevõtmine**

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid enne 21. maid 2011, välja arvatud normid, mis on seotud artikliga 10, mille puhul peab nõuetele vastavuse kuupäev olema hiljemalt 21. november 2010. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid nimetatud meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga hõlmatud valdkonnas vastu võetavate põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

*Artikkel 13***Jõustumine**

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

*Artikkel 14***Adressaadid**

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 21. mai 2008

Euroopa Parlamendi nimel
president
H.-G. PÖTTERING

Nõukogu nimel
eesistuja
J. LENARČIČ